

Participatie Toolbox

60 seconden over mijn leerling

Denkbeelden of interpretaties van prestaties of gedrag van leerlingen kunnen ook van invloed zijn op hoe je lesgeeft, welke vragen je stelt en welke feedback je geeft. De vraag is alleen of jouw denkbeeld kloppend is of gebaseerd is op onjuiste vooroordelen. De methode '60 seconden over mijn leerling' nodigt je uit om bewust te worden over het beeld dat je over een leerling hebt, hoe je hiertoe komt, hoe het je handelen beïnvloedt en welke positieve of negatieve gevolgen dit kan hebben voor een leerling (Uit Magazine samen onderwijs ontwikkelen, 2023).

Cognitieve leerlingkenmerken	Sociaal-emotionele leerlingkenmerken	Motivationale leerlingkenmerken	Achtergrondkenmerken
Cognitief vermogen Schoolprestaties Kennis Leerstijl Zelfregulatie/ metacognitie Leerproblemen Vakspecifieke bekwaamheid	Psychosociale ontwikkeling Emotionele ontwikkeling Zelfbeeld Persoonlijkheidskenmerken Welbevinden Sociaal-emotionele gedragsproblemen Samenwerking	Motivatie Inzet Interesse Werkhouding Gedrag in de klas	Thuisituatie Culturele achtergrond Woonsituatie Ziekte Eerder onderwijs
Voorbeelden:	Voorbeelden:	Voorbeelden:	Voorbeelden:
'is heel intelligent' 'leert vooral door te luisteren' 'is dyslectisch' 'hij scoort niet zo goed'	'heeft helemaal geen sociaal contact met anderen' 'heeft veel bevestiging nodig' 'zit helemaal niet lekker in z'n vel' 'heeft volgens mij ADD' 'kan goed met anderen samenwerken'	'doet gewoon niets' 'vindt technische dingen interessant' 'hij werkt er echt heel hard voor' 'kan zo ontzettend zeuren' 'een druk baasje'	'z'n ouders zitten er strak op, overhoren hem goed' 'is eerder veel ziek geweest' 'gescheiden ouders' 'thuisituatie is niet zo goed' 'sprekt thuis een andere taal'

Tabel 1. Leerlingkenmerken

WERKVORM...

1. Beschrijven

Ga met een of twee collega's apart zitten. Zorg dat iedereen foto's of een namenlijst heeft van de leerlingen uit de eigen klas. Beschrijf om de beurt een aantal leerlingen, bijvoorbeeld tien.

Gebruik hiervoor de volgende vragen:

1. Wat is je beeld van deze leerling?
2. Wat weet je over deze leerling?
3. Wat heeft deze leerling nodig om belangrijke lesdoelen te halen?

Zet de timer op 60 seconden per leerling. Degene die luistert beschrijft zo goed mogelijk in steekwoorden wat er gezegd wordt. Ga door tot iedereen zijn of haar leerlingen besproken heeft.

2. Analyseren

Bekijk de opgeschreven steekwoorden. Over welke kenmerken wordt wat gezegd (cognitieve, sociaal-emotionele, motivationele leerlingkenmerken en/of achtergrondkenmerken)? Hoe wordt de leerling op deze kenmerken geëvalueerd (negatief, neutraal of positief)? Zijn er leerlingen waarover leerkracht zegt dat hij/zij hem of haar niet zo goed kent? Of zijn er leerlingen met heel weinig kernwoorden?

3. Reflecteren

Bespreek samen onderstaande vragen. Het doel hiervan is om je verder te laten nadenken over het beeld wat je hebt, waar dit vandaan komt en welke gevolgen het heeft voor je handelen.

- Hoe breed of smal is je beeld van de leerlingen?
- Welke leerlingen zijn vooral in positieve of negatieve termen besproken? Hoe verschilt de manier waarop je deze leerlingen benadert en lesgeeft?
- Van welke leerlingen is je beeld niet volledig? Wat zou je nog over deze leerlingen willen weten?
- Op basis van welke informatie (gesprekken, observaties, prestaties) ben je tot je beeld gekomen? Maak dit concreet bij een leerling.
- Als jullie dezelfde leerlingen beschreven hebben: maak eens een vergelijking per leerling.

Probeer op basis van de reflecties een aantal intenties te formuleren, bijvoorbeeld om beelden te checken, leerlingen beter te leren kennen, je bewuster te worden van je gedrag of wellicht ander gedrag te laten zien. Bespreek jullie intenties met elkaar en spreek af wanneer jullie elkaar hierop een terugkoppeling geven (Leidraad: Onderwijs vanuit hoge verwachtingen, 2021).